Ἔτος 17ον — Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 6 ΙΟΥΛΙΟΥ 1903 — Ἀριθ. 757

Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Φρ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
27-ὁδος Πανεπιστημίου-27

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' κάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν.

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς κ.κ. ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Σώματα πλήρη παρελθόντων ἐτῶν εὑρίσκονται παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ἅπασι τοῖς κ.κ. ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρ. εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶ
Κ^{ις} ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρόγραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἶν δεκτά. - Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶ εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτή

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυνσιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσ γραμματόσημον 50 λεπτῶ πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ ἀπεργία τῆς μητρότητος —Ἐντυπώσεις ἐκ Ρώμης —Πρῶτοι Βασιλεῖς τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ Πηνελόπης Παπαηλιοπούλου —Γυναῖκες συγγραφεῖς ὑπὸ δος Ε. Νικολαΐδου.—Νέα Σκηνή, — Ἀλληλογραφία.—Ἐπιφυλλὶς ἡ «Ὑποβολή»

Η ΑΠΕΡΓΙΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΤΗΤΟΣ

Ὁ γερουσιαστής μας κ. Piot εἶχε τελευταίως μίαν θαυμασίαν ἔμπευσιν. Μὲ τὸ νὰ μελετᾷ πολὺ τὸ τόσον δύσκολον ζήτημα τῆς ἀναζωογονήσεως τοῦ πληθυσμοῦ ἐν Γαλλίᾳ, εὗρε μίαν λύσιν, ἡ ὁποία θὰ κάμῃ τὰς γαλλικὰς οἰκογενείας γονιμωτέρας ἀπὸ τὰς οἰκογενείας ὅλου τοῦ ἄλλου κόσμου.

Μετὰ πολλὰς ἀνταλλαγείσας μεταξὺ τῶν σοφῶν μας κυρίων γνώμας, ἡ αὔξησις τοῦ πληθυομοῦ τῆς Γαλλίας θὰ ἐπιτευχθῇ μόνον μὲ τὴν αὔξησιν τῶν γεννήσεων. Ἐκ τῶν γεννωμένων πολλῶν παιδιῶν, τὰ μὲν ἀσθενικὰ καὶ καχεκτικά, ἂν δὲν θὰ ρίπτωνται πλέον εἰς κανένα Καιάδα, βεβαίως ὅμως θὰ ἀφίνωνται νὰ ἀποθνήσκουν ἥσυχα. Θὰ τηροῦνται εἰς τὴν ζωὴν μόνον τὰ εὔρωστα τὰ ὁποῖα θὰ γίνουν καὶ καλοὶ στρατιῶται.

Λοιπὸν διὰ νὰ αὐξήσουν αἱ γεννήσεις, ὁ κ. Piot προτείνει νὰ παρασημοφοροῦνται αἱ μητέρες, αἱ πολύτοκοι. Κατὰ τὴν γνώμην του, αἱ γυναῖκες ἀποβλέπουσαι εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῆς ἐρυθρᾶς ταινίας, δὲν θὰ ὀπισθοχωροῦν πλέον πρὸ τῶν κακοπαθειῶν καὶ κινδύνων τῶν τοκετῶν, πρὸ τῶν κόπων τῆς θηλασεως, πρὸ τῶν ἀγρυπνιῶν καὶ τῶν φροντίδων τῆς παιδικῆς ἀνατροφῆς ἀλλ' οὔτε πρὸ τῶν μεριμνῶν τῆς ἀποκαταστάσεως.

Ἡ κόκκινη ἐκείνη κορδελίτσα θὰ διασκεδάζῃ πάντα ἐνδοιασμόν. Οἱ πατέρες ἀκόμη, ὑπερηφανοι καὶ εὐτυχεῖς διὰ τὴν τιμητικὴν διάκρισιν τῶν γυναικῶν των, θὰ θελήσουν νὰ ἔχουν καὶ αὐτοὶ μερίδιον εἰς τὸ βραβεῖον καὶ μὲ τὸ δίκαιόν των. Ὅπου, καὶ παρουσιάζεται ὄπισθεν τοῦ χρυσίζοντος γυναικείου παρασήμου, τὸ φάσμα τῆς ἀναζητήσεως τῆς πατρότητος.

Ἄλλως τε γεννᾶται καὶ ἄλλο ζήτημα, τὸ ζήτημα τῆς κορδέλλας τοῦ παρασήμου. Αἱ ξανθαὶ θὰ τὸ θέλουν γαλανὸν ἀνοικτόν, αἱ μελαγχροιναὶ κόκκινον ἢ κίτρινον. Πῶς νὰ εὐχαριστήσῃ ὁ νομοθέτης καὶ τὰς ξανθὰς καὶ τὰς μελαχροινάς;

Τί σκέπτεσθε σεῖς, ἀγαπηταί μου ἀναγνώστριαι, καὶ πρὸ πάντων ὅσαι μεταξὺ ὑμῶν ἐπεράσατε ἀπὸ ὅλας τὰς δοκιμασίας τῆς μητρότητος; Σεῖς ὅλαι, αἱ ὁποῖαι παλαίετε μὲ ἕνα προϋπολογισμὸν ἀνεπαρκῆ διὰ νὰ ἀνταποκριθῆτε εἰς τὰ ἔξοδα τῆς καθ' ἡμέραν αὐξανομενης οἰκογενείας σας, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ μητρική σας ἀφοσίωσις τίθεται ὑπεράνω παντὸς ἐπείνου, νομίζετε ὅτι ἡ κορδελίτσα αὐτὴ ἡ κόκκινη ἢ κίτρινη, ἀδιάφορον, εἶναι ἀρκετὴ ἀμοιβή τῶν κόπων σας; Καὶ δὲν θὰ τὴν ἀποποιῆσθε μὲ καποιαν περιφρόνησιν, ὡς ἀνεπαρκῆ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μέτρον τῆς στοργῆς σας;

Ὥστε ἡ πρότασις τοῦ κ. Piot θὰ μείνῃ, κατα τα φαινόμενα, χωρὶς ἀποτέλεσμα. Ἡ ἰδέα τοῦ νὰ τιμᾶται ἡ μητέρα πολλῶν παιδιῶν δὲν εἶναι κακή, ἀλλ ἡ τιμὴ ἔπρεπε νὰ εἶναι πρακτικωτέρα, καὶ ἀμφιβάλλομεν ἂν ἄλλη ἀμοιβὴ πλὴν τῆς ἀφοσιωσεως καὶ τοῦ σεβασμοῦ τῶν παιδιῶν της ἠμπορεῖ νὰ τὴν ἱκανοποιήσῃ.

Ἀλλὰ τὸν σεβασμὸν αὐτὸν τὸν ὑποσκάπτει ἀπὸ τὰς ρίζας του ὑπουλότατα ὁ κῶδιξ τοῦ Ναπολέοντος. Διδασκει τὸν νέον ὅτι ἡ μητέρα του δὲν ἔχει καμμίαν ἀξίαν, οὔτε εἰς τὸ ἔθνος, οὔτε εἰς τὴν πολιτείαν, οὔτε εἰς τὴν κοινωνίαν, οὔτε εἰς τὴν οἰκογένειαν. Δὲν ἔχει δικαίωμα πολίτιδος αὐτὴ κανὲν καὶ συνεπῶς δὲν ἔχει καμμίαν ἰσχὺν εἰς τὴν χώραν, τῆς ὁποίας αἱ τύχαι ἀποφασίζονται τῇ βουλήσει μόνον τοῦ ἀνδρὸς. Δὲν ἔχει κἂν δημοτικὴν ψῆφον, ὥστε δὲν ἠμπορεῖ νὰ γνωμοδοτήσῃ οὔτε διὰ τὴν ὑγιεινὴν τῶν ὁδῶν, οὔτε διά

τὴν κατάστασιν τῶν σχολείων, εἰς τὰ ὁποῖα ἐκπαιδεύονται τὰ παιδιά της. Εἰς τὴν κοινωνίαν τῆς φέρονται, κατὰ τὸ πλεῖστον, μὲ προσποιητὴν ἀβρότητα, ἡ ὁποία κρύπτει κακῶς τὴν πραγματικὴν πρὸς αὐτὴν περιφρόνησιν, καὶ εἰς τὴν οἰκογένειαν ἡ θέσις της εἶναι κατὰ τὸ πολὺ μηδαμινὴ καὶ ὑποτελής.

Ἡ ἔγγαμος γυνὴ δὲν διαθέτει ἐλευθέρως οὔτε τὴν περιουσίαν της, οὔτε τὸν ἑαυτόν της, ἐνῷ ὁ νόμος δίδει ἀπόλυτον πληρεξουσιότητα εἰς τὸν σύζυγον ὡς ἀρχηγὸν τῆς οἰκογειείας. Δὲν ἔχει καμμίαν ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν παιδιῶν της, τὰ ὁποῖα ὁ ἀνὴρ δύναται νὰ ἀνατρέφῃ, ὅπως θέλει. Καὶ ἐὰν τὴν συμβουλεύεται πρὸς τοῦτο, ὡς οἱ πλεῖστοι λογικοὶ ἄνδρες συνάρχουν καὶ συνδιοικοῦν μὲ τὰς γυναῖκας των, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι τὰ ἄτομα εἶναι λογικώτερα τῶν νόμων.

Ἀλλ' ὑπὸ τοιούτους νομοθετικοὺς ὅρους, πῶς θέλετε οἱ υἱοὶ νὰ σέβωνται τὰς μητέρας; Ἠμποροῦν βέβαια νὰ τὰς ἀγαποῦν, ἀλλ' ἡ ἀφοσίωσίς των φέρει χαρακτῆρα συμπαθείας ἀνωτέρου πρὸς κατώτερον, προστάτου πρὸς προστατευόμενον. Ἀλλ' εἶναι αὐτὴ ἡ θέσις καὶ αὐτὸ τὸ ρόλον τοῦ υἱοῦ πρὸς τὴν μητέρα;

Ὅλοι εἶναι σύμφωνοι εἰς τό νὰ ἀναγνωρίσουν, ὅτι ἡ μητρότης χρεωκοπεῖ ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ, ὅτι αἱ γεννήσεις ἐλαττοῦνται σημαντικά. Αἱ μητέρες ὑπέρ ποτε ἄλλοτε ἀποποιοῦνται σήμερον νὰ κάμουν πολλὰ παιδιά. Τί ἠμποροῦν νὰ κάμουν αἱ ἀρχαὶ κατὰ τῆς ἀπεργίας αὐτῆς τῶν μητέρων; Δὲν ἠμποροῦν βέβαια νὰ τὰς ἐξαναγκάσουν νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὸ πρῴην καθεστώς μὲ τὴν δύναμιν ἔνοπλον ἢ νὰ τὰς ἐκβιάσουν διὰ τῆς πείνης, ὅπως γίγεται εἰς τὰς συνήθες ἐργατικὰς ἀπεργίας.

Ἀλλὰ κανεὶς ἀπὸ τοὺς σοφοὺς δὲν ἐσκέφθη ἕως τώρα, ὅτι αἱ γυναῖκες θὰ ὑπετάσσοντο εἰς τὴν θητείαν τῆς μητρότητος, ἐὰν εἶχαν περισσότερα δικαιώματα ἐπὶ τῆς ἐλευθερίας καὶ ἐπὶ τῆς ζωῆς. Μόνον ὅταν αἱ γυναῖκες θὰ κερδίζουν ἐντίμως εὔκολα, δικαιότερα, καὶ ἐν ἴσῃ μὲ τὸν ἄνδρα ἀναλογίᾳ τὸ ψωμί των, μόνον ὅταν γείνουν ἴσαι πρὸς τοὺς ἄνδρας των ἀπέναντι τοῦ Κράτους καὶ εἰς τὴν οἰκογένειαν, μόνον τότε δὲν θὰ διστάζουν νὰ αὐξάνουν τοὺς κόπους των μὲ πολυπληθεστέραν ἀπὸ σήμερον οἰκογένειαν.

Καὶ βεβαίως το μέτρον αὐτὸ θὰ ἀξίζῃ περισσότερον ἀπὸ τὴν κόκκινην ἢ τὴν τρίχρωμον κορδελίτσαν τοῦ κ. Piot.

Μαρία Μορτέν.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΚ ΡΩΜΗΣ

Καλή μου φίλη,

Μοῦ ζητεῖς νὰ σοῦ γράψω τὰς ἐντυπώσεις μου ἀπὸ τὴν Ρώμην. Τὸ πρᾶγμα εἶναι περισσότερον δύσκολον παρ' ὅσον τὸ φανταζεσαι. Ἡ Ρώμη, δὲν εἶναι μόνον ἡ Ἁγία πόλις τῶν καθολικῶν, ἀλλ' οὔτε ἡ παλαιὰ κοσμοκράτειρα τῶν Καισάρων. Ἡ Ρώμη ἦναι καί μία νέα πόλις τῆς ἰδικῆς μας ἐποχῆς, ὡραία, πλουσία, ἱκανοποιοῦσα τὰς ἀξιώσεις κάθε οσμοπολίτου, μὲ τὰ θαυμάσια πάρκα της, μὲ τοὺς ὡραίους δενδροφυτευμένους δρόμους της, μὲ τὰς πλατείας της τὰς πολυπληθεῖς, μὲ τὸν ἠλεκτρικόν της φωτισμὸν καὶ τὰ ἠλεκτρικά της τράμ, καὶ τὰς μεγάλας λεωφόρους της, καὶ τὴν ἐμπορικήν της κίνησιν, καὶ τὰς ὡραίας της γυναῖκας, καὶ τοὺς ὡραίους της ἄνδρας.

Διὰ τοῦτο καὶ αἱ ἐντυπώσεις τοῦ ἐπισκεπτομένου αὐτὴν ἦναι τόσον ποικίλαι καὶ ἀντίθετοι, ὥστε νὰ ἦναι πολὺ δύσκολον νὰ τὰς ἀναλύσῃ, νὰ τὰς χωρίσῃ καὶ νὰ τὰς ταξινομήσῃ. Ἐὰν ἤμουν ἀποκλειστικῶς ἀρχαιόφιλος, ἢ ἐὰν τούλάχιστον ἤμουν θρησκόληπτος θὰ ἠμποροῦσα νὰ ἐπισκέπτωμαι ἢ τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα καὶ νὰ σημειώνω τὰς ἐντυπώσεις μου, ἢ τὰς πολυπληθεῖς ἐκκλησίας καὶ νὰ σοῦ περιγράφω τὸν πλοῦτον καὶ τὸ μεγαλεῖον καὶ τὰ ὄργια τοῦ μαρμάρου καὶ τοῦ χρυσοῦ καὶ τῶν χρωμάτων, μέσα εἰς τὰ ὁποῖα οἱ Παπαι ἐγκαθίδρυσαν τοὺς θεούς των.

Δυστυχῶς δὲν εἶμαι οὔτε τὸ ἕν, οὔτε τὸ ἄλλο. Μεθ' ὅλην τὴν κλασικὴν παίδευσιν, τὴν ὁποίαν περιλαμβάνουν τὰ σχολικά μας προγράμματα, καὶ μεθ' ὅλους τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς, τοὺς ὁποίους ἀναμασῶμεν ἐπὶ ἓξ κατὰ σειρὰν συνεχῆ ἔτη, κάθε ἄλλο παρὰ ἀρχαιόφιλοι καὶ ἀρχαιολάτραι γινόμεθα Οἱ δασκάλοι μας οἱ ἀδιόρθωτοι καὶ οἱ σχολαστικοὶ εἶναι βεβαίως ὑπεύθυνοι δι' αὐτό. Θρησκόληπτος δὲν εἶμαι οὔτε ἐξ ἰδιοσυγκρασίας, οὔτε ἐξ ἀνατροφῆς Ὥστε ὅ τι θὰ ἀποπειρασθῶ νὰ σοῦ γράψω, θὰ εἶναι κάτι ἀνακατωμένον, ἀπὸ τρεῖς διαφορούς ἐποχὰς καὶ τρεῖς διαφόρους πολιτισμούς, ἀκριβῶς ὅπως καὶ ἀνακατωμένα τὰ βλέπω, τὰ μελετῶ καὶ τὰ θαυμάζω.

Ὡς ἠξεύρεις δὲν ἐπισκέπτομαι τὴν Ρώμην διὰ πρώτην φοράν. Ἀλλὰ ἠμπορῶ νὰ εἰπῶ, ὅτι τώρα τὴν βλέπω ἐντελῶς διαφορετικήν, παρα ὅπως τὴν εἶχα ἰδεῖ πρὸ δεκαπενταετίας. Ἴσως διότι τότε δὲν εἶχα ἀρκετὸν καιρὸν εἰς τὴν διαθεσίν μου, ἴσως διότι ἡ ἐποχὴ δὲν ἦτο καλή, ἴσως διότι ὁ τρόπος μου τῆς ἀντιλήψεως ἤλλαξεν ἀπο τότε. Ὅπως δήποτε, ὑποθέτω ὅτι ὅλα αὐτα τὰ ἴσως μαζὴ μὲ ἠμπόδισαν νὰ ἰδῶ ὅ,τι βλέπω, καὶ νὰ ἀπολαύσω ὅ τι ἀπολαμβάνω τώρα. Ἂν καὶ πολὺ κουρασμένη καὶ ἐξηντλημένη καὶ σχεδὸν ἄρρωστη.

Θὰ κρατήσω σειρὰν μόνον εἰς τὰς ἐντυπώσεις μου κάθε ἡμερας χωριστά, ἀκριβῶς ὅπως τὰς σημειώνω καθε βράδυ εἰς ἕνα φύλλον χαρτιοῦ. Λοιπὸν ἡ σημείωσίς μου τοῦ Σαββάτου περιλαμβανει: Περιπατους, μνημεῖα Γαριβαλδη. Βικτωρ Ἐμμανουήλ. Καπιτώλιον.

Συνειθίζω πάντοτε ὅταν φθάνω εἰς μίαν πόλιν, νὰ πέρνω μίαν ἅμαξαν καὶ νὰ καμνω ἕνα γύρον, ὥστε νὰ σχηματίζω μιαν γενικην ἰδεαν τῆς πόλεως, m' orienter, ὅπως λέγουν οἱ Γαλλοι. Αὐτὸ ἔκαμα τὸ Σαββατον πρωΐ. Ἤρχισα ἀπὸ τὴν πλατεῖαν Κολώνα, ὅπου εἶναι τὸ ξενοδοχεῖόν μου, ἐπῆγα εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ λαοῦ, ἀνῆλθον εἰς τὸ Πίντσιο ἐτριγύρισα μίαν ὥραν περίπου μέσα εἰς τὰς πυκνοφυτευμένας ἀλεας του, ἐκατεβηκα, διέσχισα το κόρσο ἀπὸ ἄκρου εις ἄκρον, ἀνέβηκα πρὸς τὸ Καπιτωλιον, ἐθαυμασα ἀπ' ἐκεῖ τα ἐρείπια τῆς Ρωμαϊκῆς Ἀγορᾶς, τὰ ἐρείπια τῶν ἀρχαίων ἀνακτόρων τοῦ Κωνσταντίνου, μὲ τὸ θέαμα τοῦ Κολοσσαίου ὀλίγον μακρύτερα, καὶ ἔπειτα ἀκολουθοῦσα τὸν δρόμον τοῦ Τιβέρεως, εἰς τὴν νέκν Ρώμην πλέον, μὲ τὰς πλατείας λεωφόρους καὶ τὰς ἀπεράντους οἰκοδομάς της ἔφθασα εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Ἁγίου Πέτρου.

Ἴσως σοῦ φανῇ παράδοξον πῶς δὲν ἔσπευσα νὰ εἰσέλθω εἰς τὸν Ἅγιον Πέτοον τὴν μεγαλειτέραν ἐκκλησίαν τοῦ κόσμου, διὰ τὴν ὁποίαν πολλοὶ κάμνουν ἐπίτηδες τὸ ταξεῖδι τῆς Ρώμης. Ἀκριβῶς, διότι τὸ μόνον πρᾶγμα τοῦ ἐνθυμούμην καλὰ ἀπὸ τὸ πρῶτόν μου ταξεῖδι ἦτο ὁ Ἅγιος Πέτοος, δι' αὐτὸ καὶ δὲν εἶχα καμμίαν ἀνυπομονησίαν νὰ τὸν ἴδω καὶ πάλιν.

Εἶναι βεβαίως κάτι μέγα, κάτι ἀπέραντον, κάτι εἰς τὸ ὁποῖον ὀργιοῦν κάθε εἴδους πολύτιμα μάρμαρα καὶ ἀχάτες καὶ κυανίται λίθοι εἰς ποικίλους συνδυασμοὺς μὲ ὄγκους χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ κάθε εἴδους πολυτίμου ξύλου. Εἶναι εἰς κολοσσὸς παμμέγιστος μέσα εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Ἅγιος Πέτρος, ὁ κλειδοῦχος αὐτὸς τοῦ Παραδείσου βασιλεύει γιγάντειος καὶ κολοσσαῖος καὶ αὐτός, εἴτε εἰς μάρμαρον τῆς Καράρας, εἴτε εἰς χαλκὸν ἐπιχρυσωμένον, εἴτε εἰς παλαιὸν χαλκόν, λαξευμένος ἀπὸ τὴν σμίλην τῶν διασημοτέρων τοῦ κόσμου καλλιτεχνῶν.

Ὦ! ἐὰν ἦτο δυνατὸν ὁ ταπεινὸς αὐτὸς τοῦ Χριστοῦ μαθητής, ὁ ὁποῖος ἐβάδισεν εἰς τὴν ζωὴν ἀνυπόδητος, καὶ ὁ ὁποῖος ἐδιδάσκετο τὸν σοσιαλισμὸν καὶ τὴν αὐτοπάρνησιν ἀπὸ τὸ γλυκύτατον στόμα τοῦ Κυρίου, ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ ἄφινε διὰ μίαν στιγμὴν τὰς θύρας τοῦ Παραδείσου, καὶ νὰ ἐπανήρχετο εἰς Ρώμην καὶ νὰ ἔβλεπε τὸ παλάτι αὐτὸ τὸ ἀτίμητον καὶ τὸ πολυτελές, τὸ ὁποῖον ἐν ὀνόματί του ἵδρυσεν ἡ Παπικὴ φιλοδοξία, καὶ ἐὰν εἶ·εν ὡς ἄνθρωπος ὅλην τὴν δύναμιν. τὴν ὁποίαν προδίδουν εἰς τὰ ἀγάλματά του οἱ μὲ τόσον ἐντόνους μῦς βραχίονές του καὶ οἱ πόδες του, καὶ ἡ ὅλη ἀρρενωπὴ στάσις του, τὴν εἶ/ε τὴν δύναμιν αὐτὴν τῶν ἀθλητῶν τῆς Ρώμης τῶν Καισάρων, βεβαίως μὲ ἓν ἰσχυρὸν λάκτισμα θὰ ἀνέτρεπε τοὺς πολυτίμους χρυσοῦς θρόνους, καὶ θὰ κατέρριπτε τὰ ἐθνικὰ αὐτὰ ἀγάλματα καὶ θὰ κατεδάφιζε μίαν πρὸς μίαν τὰς ἀπεράντους ἀψίδας, ὑπὸ τὰς ὁποίας λεγεῶνες μαρμαρίνων παπῶν ἐκθέτουν τὸν πλοῦτόν των καὶ τὰ κάλλη των καὶ τὰς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον καλλιτεγνικὰς ὀρέξεις των, καὶ τὴν ἐθνικὴν αἰσθητικήν των Καὶ ὡς ἄλλος Μωϋσῆς θὰ ἀνέλυεν ὅλον τὸν χρυσὸν καὶ θὰ ἐξεποίει ὅλα τὰ ἔργα τῆς τέχνης καὶ ὅλα τὰ πολύτιμα αὐτὰ πράγματα καὶ θὰ τὰ μετέβαλλε, πρακτικώτερος καὶ χριστιανικώτερος εἰς ἄρτον καὶ οἶνον, δι' ὧν ἐπὶ ἔτη ὅλα ἠμποροῦσαν νὰ τρέφωνται, λεγεῶνες ὅλαι πτωχῶν Ἰταλῶν, ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ρίπτονται εἰς τὸν Τίβεριν ἢ κρεμῶνται εἰς τὰ γιγάντια δένδρα τοῦ Πίτσιο ἢ ἐκπατρίζονται εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς, δι' ἓν τεμάχιον ἄρτου.

Ἀλλ' ὁ Ἅγιος Πέτρος, ἀπησχολημένος εἰς τὰ καθήκοντά του τοῦ θυρωροῦ τῶν οὐρανίων κόσμων, δέν ἔχει καιρὸν νὰ ἀσχολῆται μὲ τὰς ματαιότητας καὶ φιλοδοξίας τῶν Παπῶν, τῶν ὁποίων ὁ τελευταῖος, ὑπέργηρως ἤδη παλαίει πρὸ τριῶν ἡμερῶν μὲ τὸν θάνατον.

Λοιπόν, μετὰ τὴν παρέκβασιν αὐτήν, ἂς ἐπανέλθωμεν ὄχι πλέον εἰς τὸν Ἅγιον Πέτρον, διότι μεθ' ὅλον τὸν πλοῦτον καὶ τὰ ἔργα τῆς τέχνης, ὅπου περικλείει δὲν εἶναι ὡραῖος. Θεέ μου! τί βλασφημία! Πόσους ἀφορισμοὺς καὶ πόσα εἰρωνικὰ βλέμματα καὶ πόσον οἶκτον δὲν θὰ ἐνέπνεεν ἡ τολμηρά μου αὐτὴ φράσις εἰς ὅλους τοὺς θαυμαστὰς τοῦ νεωτέρου αὐτοῦ κολοσσοῦ.

Ἂς ἐπανέλθωμεν λοιπὸν εἰς τὸν περίπατόν μου. Μετὰ τὸν γῦρόν μου εἰς τὴν πλατεῖαν ἀνῆλθα κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ Janicolo, δηλαδὴ εἰς τὸν λόφον ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται παρὰ τὸ Βατικανὸν καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ἡ νεωτέρα Ἰταλία, ἡ Ἰταλία ἡ κοσμικὴ ἵδρυσε τὸ μνημεῖον τοῦ ἱδρυτοῦ τοῦ Ἰταλικοῦ Κράτους καὶ τῆς ἰταλικῆς ἑνότητος, τοῦ μεγάλου πατριώτου Γοριβάλδη.

Τὸ θεαμα τῆς πόλεως ἀπὸ τοῦ λόφου αὐτοῦ εἶναι θαυμάσιον. Ἡ ἡμέρα εἶναι ὡραία, ὁ ὁρίζων καθαρός, ἄδολος, διαυγής, μὲ ἕνα χοῦμα ὡς ἀραιότατα ἀνκλελυμένων ὀπαλίων καὶ μαργκριταριῶν. Αἱ καμπύλαι τῶν λόφων ἐπι τῶν ὁποίων ἡ Ρώμη εἶναι κτισμένη, νομίζεις ὅτι κυματίζουν ἡδονικὰ ὑπὸ τὸν ὡραῖον αὐτὸν οὐρκνὸν, ὄχι κκμπύλαι γυμνῶν λόφων, ὡς τοὺς ἰδικούς μας, ἀλλὰ λόφων κατοικουμένων, λόφων μὲ κάθε εἴδους καὶ σχήματος ἀρχιτεκτονικὴν, ἀπὸ τῆς τῶν νεωτέρων μεγάρων μέχρι τῶν παλατίων καὶ τῶν φρουρίων τοῦ μεσαίωνος, καὶ μέχρι τῶν ὡραίων ἐρειπείων τοῦ ἀρχαίου μεγαλείου τῆς κοσμοκράτορος Ρώμης. Ἀπό κάθε σημεῖον τῶν λόφων αὐτῶν ὑψόνονται ὡς νὰ σκοπεύουν τὸν οὐρκνὸν ὀβελίσκοι ὑπεσύψηλοι καὶ στῆλαι καὶ κωδωνοστάσια παμπληθῆ, μνημεῖα ἀναμνηστικὰ τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν νεωτέρων κατακτήσεων ἀπὸ τοῦ Τίγρου μέχρι τοῦ Εὐφράτου καὶ μέχρι τῶν ἀπωτάτων τῆς Δύσεως χωρῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἡ δοξασμένη Ρώμη τῶν Καισάρων ἐκυριάρχει ἄλλοτε.

Τὸ μνημεῖον τοῦ Γαριβάλδη.

Ἐκεῖ εἰς τὸν λόφον αὐτὸν ἡ εὐγνωμοσύνη τῶν νεωτέρων Ἰταλῶν ἔστησε τὸν θρόνον τοῦ Γαριβάλδη, ἀκριβῶς κοντά, κοντὰ μὲ τὸ Βατικανὸν, κοντὰ μὲ τὴν ἀπέραντον περιοχὴν τῶν παλατίων τῶν Παπῶν, τῶν ἐκπτώτων αὐτῶν βασιλέων τῆς Ρώμης, τῶν ὁποίων τοὺς κοσμικοὺς θρόνους ἀνέτρεψεν ὁ τολμηρὸς στρατιώτης, ὁ ὁποῖος ἠγωνίσθη καὶ ἐπολέμησε διὰ νὰ ἀποδώσῃ τὴν κομματιασμένην Ἰταλίαν, εἰς μίαν Ἰταλίαν μεγάλην καὶ ἰσχυρὰν, ἡνωμένην καὶ συμπαγῆ, δυναμένην νὰ ἀντιταχθῇ εἰς τὰς κατακτητικὰς ὀρέξεις τῶν φιλοδόξων γειτόνων της.

Ἐκεῖ ἐπάνω εἰς ἓν μνημεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον συμβολίζονται αἱ μεγαλείτεραι καὶ αἱ σημαντικώτεραι νίκαι τῶν Γαριβαλδινῶν, καὶ τὸ ὁποῖον εἶναι στολισμένον μὲ στεφάνους δόξης καὶ εὐγνωμοσύνης, ὑψοῦται ὁ ἀνδριὰς τοῦ Γαριβάλδη ὅλος ἐκ χαλκοῦ. Μεγαλοπρεπὴς καὶ ἥσυχος ἐπὶ τοῦ ἵππου του, χωρὶς τίποτε τὸ αἱμοχαρές, τίποτε τὸ ἀρειμάνιον, τίποτε τὸ ἐξημμένον καὶ τὸ ἔξω φρενῶν, τίποτε κοινὸν μὲ τὴν στάσιν αἴφνης τὴν πολεμικὴν καὶ τὴν ἐπιδεικτὴν καὶ τὴν ὀλίγον *κουταλιαρὴν* μὲ τὴν ὁποίαν ἐμφανίζονται ὀλίγον πρακκάτω οἱ ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ. Ἀπόστολος καὶ αὐτὸς ἑνὸς ὡραίου ἰδεώδους ἔμεινεν ὅμως ὡς ἄνθρωπος καὶ ὡς στρατηγός, ὁ μετριόφρων πάντοτε ἀστός, ὁ ἐσκεμμένος στρατιώτης, ὁ ὁποῖος ἔθεσε πάντοτε τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἰ-

ταλίας ὑπεράνω τῶν ἰδεῶν τοῦ ἐγωϊσμοῦ καὶ τῆς ἰδικῆς του φιλοδοξίας.

Ἡ Ἰταλία διὰ τὸ ἔθνος. καὶ ὄχι διὰ τὰ ἄτομα. Ἰδοὺ τὸ πρόγραμμά του. ἰδοὺ ὁ δρόμος τὸν ὁποῖον ἠκολούθητε, ἰδοὺ ἡ σημαία ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἔταξε τὰς λεγεῶνας τῶν πατριωτῶν, οἱ ὁποῖοι ἀφιέρωσαν τὴν ζωήν των εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ἰδεώδους αὐτῶν.

Ὡς Ἑλληνὶς ὤφειλα καὶ ἐγὼ τὸν φόρον τῆς εὐγνωμοσύνης μου εἰς τὸν ἱδρυτὴν τῆς Γαριβαλδινῆς φάλαγγος, ἡ ὁποία ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ υἱοῦ τοῦ Γαριβάλδη, πιστὴ εἰς τὰς περὶ ἐλευθεριῶν τῶν λαῶν παραδόσεις ἐκείνου, ἦλθε καὶ ἔχυσε τὸ αἷμά της καὶ ἠγωνίσθη καὶ ἐπολέμησεν ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς ἐλευθερίας, κατὰ τὸν τελευταῖόν μας πόλεμον.

Καὶ ὁμολογῶ ὅτι ἐνῶ τὸ θέαμα τοῦ Ἁγίου Πέρου μὲ εἶχεν ἀφίσει ποδόλιγου ἐντελῶς ψυχρὰν καὶ ἀπαθῆ καὶ ἀδιάφορον, τώρα τὸ θέαμα τὸ ἥσυχον καὶ μεγαλοπρεπὲς τοῦ ἀνδριάντος τοῦ ἥρωος μὲ τὸ ἤρεμον μέτωπον. εἰς τὸ ὁποῖον ὅμως φαίνονται διασταυρούμεναι μυρίαι σκέψεις καὶ μέριμναι, μὲ τὸ βαθὺ βλέμμα, τὸ ἐστραμμένον πρὸς τὸ Βατικανὸν καὶ τὴν μεγαλοπρεπῆ πρὸς τὰ ἐκεῖ τῆς χειρὸς κίνησιν, ἡ ὁποία φαίνεσαι, ὡς νὰ λέγῃ: Ἐκεῖ προσέξατε ἐκεῖ, καταρρίψατε τὸν θρόνον αὐτρν! ἐνῶ ἐπὶ μιας πλευρᾶς τοῦ μνημείου ἀναγράφονται αἱ λέξεις «*Ἐὶς τὴν Ρώμην*» τὸ θέαμα αὐτὸ μὲ συνεκίνησεν ὑπερβολικὰ καὶ σχεδὸν ᾐσθάνθην τὴν ἀνάγκην νὰ κατέλθω καὶ νὰ προσευχηθῶ ἐδῶ καὶ νὰ φιλήσω τὴν γῆν ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπάτει ὁ γίγας αὐτὸς τοῦ ὡραίου ἰδεώδους τῆς ἐλευθερίας.

Ἐδήλωσα ἤδη ὅτι δὲν εἶμαι θρησκόληπτος, ὥστε ἂς μοῦ συγχωρήσουν τὴν ἀσθενῆ αὐτὴν σκέψιν ὅλαι καὶ ὅλοι εἰς τὴν θρησκευτικὴν συνείδησιν τῶν ὁποίων θὰ προσκρούσουν οἱ λογισμοίμου αὐτοί. Ἄλλως τε εἰς τὸν αἰῶνά μας ἡ ἐλευθερία τῶν θρησκευτικῶν ἀρχῶν εἶναι πλέον γεγονὸς τετελεσμένον, καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας μένει πάντοτε εἰς τὰ βάθη τῆς Ἑλληνικῆς μας ψυχῆς ἀκοίμητος ὁ ἐνθουσιασμὸς πρὸς τὰ ὑψηλὰ καὶ ὡραῖα ἰδεώδη, τὰ ὁποῖα ἐνίοτε ἀποτελοῦν τὴν ἐντελεστέραν θρησκείαν μιᾶς εἰδικῆς τάξεως ἀνθρώπων.

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δὲν τὸ νομίζω ἄσκοπον νὰ ἀναφέρω ἐδῶ τινὰς τῶν διαδιδομένων σκευωριῶν, διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς νῦν νέας γενεᾶς, ἥτις πρέπει νὰ προφυλάττεται ἀπὸ τοιούτου εἴδους ποταπὰς πλεκτάνας, νὰ μὴ πείθεται εὐκόλως διότι τὰ ἀποτελέσματα εἶναι ἀνυπολογίστως καταστρεπτικὰ διὰ τὴν χώραν.

Εἷς νέος δικηγόρος ἐνώπιόν μου, ἔλεγε, ὅτι πρέπει νὰ ἀπέλθωσι οἱ Βασιλεῖς, διότι μετὰ τριάκοντα ἐτῶν Βασιλείαν θὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα τῆς κατοχῆς τῶν κτημάτων πάντων τῶν Ἑλλήνων.

Εἷς ἄλλος δικηγόρος νεώτατος, ἔλεγε, ὅτι ἤρχισαν ἤδη οἱ βασιλεῖς νὰ καταλαμβάνουν τὰ Ἐθνικὰ κτήματα· (διότι ἡ ἀτυχὴς Βασίλισσα θέλουσα νὰ καταστήσῃ εἶδος σχολείου Γεωργικοῦ εἶχε ἐνοικιάσει τὸ παρὰ τὸν Ἐλαιῶνα κτῆμα, τὸ λεγόμενον τοῦ Ρουφ, καὶ ἤρχισε ἐκεῖ τακτικὰς φυτείας καὶ σπορὰς πρὸς διδασκαλίαν.)

Γυνή τις τῆς μεσαίας τάξεως, ἰδοῦσα τὴς εἰκόνα τῆς Βασιλίσσης Ἀμαλίας ἐπὶ τῆς τραπέζης μου, ἠρώτα ποία εἶναι αὕτη. Εἰς τὴν ἀπάντησίν μου, λέγει, «Ἄ! αὐτὴ εἶναι ποῦ θέλει νὰ κάμῃ *μπάνιο* εἰς τὸ αἷμα τῶν Ἑλλήνων ;»

Εἷς πεπαιδευμένος καὶ διδάσκων ἐνίοτε ἀπ' ἄκβωνος χριστιανικὰς ἀρετὰς μὲ διεβεβαίωσε ὅτι οἱ Βασιλεῖς, Ὄθων καὶ Ἀμαλία, ἐν συνεννοήσει δὲν ἀποκτοῦν τέκνα, διὰ νὰ μὴ γίνωσι ὀρθόδοξοι.

Εἷς πολιτευτὴς μὲ εἰδοποίει ἐμπιστευτικῶς ὅτι ὁ Βασιλεὺς εἶναι εἰς ἄκρον φιλοχρήματος καὶ ἐπώλησε τὰ δικαιώματα τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῆς Μακεδονίας εἰς τὴν Αὐστρίαν. Τὰ παιδάκια τοῦ νηπιαγωγείου ἔλεγον εἰς τὰς μητέρας των, ἐπιστρέφοντα οἴκοι, ὅτι θὰ γίνῃ *φέστα* μεγάλη καὶ θὰ παίξῃ μουσική, *γιατὶ ἔρχεται νέος Βασιλέας*.

Εἰς τὴν Ζάκυνθον καὶ Λευκάδα ἐλέγετο ἀναφανδὸν καὶ ἀπὸ τοὺς λεμβούχους ἀκόμη «*Διῶξτέ τον αὐτὸν νά ἔρωθοῦμεν*» Ἦτο τὸ σύνθημα Καὶ ἠδυνάμην πολλὰς σελίδας νὰ πληρώσω τοιούτων διαδόσεων, αἱ ὁποῖαι ὑπέσκαψαν τὴν ἄδικον Ἐξορίαν τῶν ἀγαθῶν Βασιλέων, καὶ ὁ λαὸς ἐκτροχιασθεὶς ἔτρεχε πρὸς τὸ Βάραθρον.

Καὶ ὁ λαὸς μὲν εἶναι συγγνωστέος, τὸν ἐπλάνησαν. Οἱ μεγάλοι ὅμως καὶ κατὰ γένος καὶ κατὰ θέσιν καὶ κατὰ ἡλικίαν ἔπρεπε νὰ πλανηθῶσιν ;

Ἐπιτρέπεται εἰς ἕνα Δημήτριον Βούλγαρην, μέγαν ἐν τοῖς μεγάλοις, μὲ τοιοῦτον πνεῦμα, μὲ τοιαύτην θέλησιν, μὲ τοιαύτην ὑπεροχήν, μὲ τὴν συναίσθησιν τῆς ὑψηλοφροσύνης τοῦ καθήκοντος, τῆς εὐθύτητος, ἣν ἔλαβε κληροδότημα ἐκ τῶν μεγάλων προγόνων του, εἷς ἐκ τούτων Μπέης τῆς Ὕδρας ὧν δὲν ἠπηξίου νὰ ὑπηρετήσῃ ἐν ὑπομονῇ καὶ πίστει τὸν Κυρίαρχον Τοῦρκον καὶ νὰ θέσῃ τὴν ζωήν του καὶ τὴν ἔξοχον ναυτικὴν ἱκανότητα εἰς τὰς διαταγάς του ἀναμένων καὶ προαλειφόμενος διά τὴν ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδος του ;

Ὁ Δημήτριος Βούλγαρης ἐπιλήσμων γενόμενος τῆς εὐκλείας τοῦ μεγάλου προγόνου του, τοῦ δημιουργήσαντος ἐν τῷ μικρῷ διαστήματι τῆς Ἡγεμονίας του ἐπὶ τῆς Ὕδρας τοὺς μεγάλους αὐτοὺς ἄνδρας, ἐπὶ ναυτικῇ ἱκανότητι, τοὺς ἐκθαμβώσαντας τὴν Εὐρώπην ὅλην ἐπὶ τῷ ἡρωισμῷ των καὶ κατορθώσαντας τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τόπου των, κατέστρεψε τὸ ἔργον Ἐκείνου, μὴ ὑπομένων καὶ μὴ προαλειφόμενος ὡς Ἐκεῖνος διὰ τὴν διεύθυνσιν τῶν κοινῶν, ἀλλ' ἠθέλησε πατῶν ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ πρώτου Θρόνου τῆς Ἑλλάδος νὰ φθάσῃ εἰς τὸ Ὕπατον ἀξίωμα.

Ὁ Δημήτριος Βούλγαρης, ὁ τόσον εὐσεβής, ὁ τόσον ἔντιμος, ὁ τόσον ἀφιλοκερδής, ὁ τόσον ἀριστοκράτης, δὲν εἶχε οὔτε τὴν ὑπομονὴν, οὔτε τὴν εὐσέβειαν, οὔτε τὴν πίστιν πρὸς τὸν Θεόν, νὰ ἀναμείνῃ τὰς βουλάς Του. Αἱ βουλαὶ τοῦ Ὑψίστου θὰ ἐγίνοντο καταφανεῖς κατὰ τὸ 1867 καὶ ἡ Ἑλλὰς δὲν θὰ ἡμάρτανε ἐκ δευτέρου, καὶ οἱ ἐμφύλιοι σπαραγμοὶ δὲν θὰ ἠμαύρωνον τὸ Ἔργον τοῦ προγόνου αὐτοῦ

Ἀλλ' ὀφείλω νὰ εἴπω εἰς τὴν νέαν γενεὰν τί εἶναι ἡ Ὕδρα καὶ τί οἱ Ὑδραῖοι, διότι τὸ ἀγνοεῖ.

—Οὐδεμία χώρα ἢ νῆσος δύναται νὰ καυχηθῇ ὅτι παρῆξε τοιούτους ἄνδρας. ὡς ἡ νῆσος Ὕδρα.

Καὶ ἂν εὑρισκώμεθα εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους, βεβαίως

μῦθος θὰ διεπλάττετο ὅτι Θεός τις ἐκατοίκησε ἐκεῖ καὶ ἔρριψε τὰ σπέρματα τοιούτων ἀνθρώπων, κατεχόντων πάσας τὰς ἀρετὰς καὶ προσέτι τὴν σωματικὴν ἀνδρωδεστάτην καιρώμην· Δικαίως διεθρυλήθη εἰς πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ἡ εὐφυὴς ἀπάντησις Ὑδραίου τινὸς προύχοντος εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ βασιλέως Ὄθωνος, ποῖα προϊόντα πωλεῖ ἡ νῆσος ; Οὐδὲν Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη, εἰμὴ Πρωθυπουργούς Τωόντι οἱ Ὑδραῖοι κατασυνέχειαν ἐκυβέρνησαν τὸ κράτος, ἐναλλὰξ ἐρχόμενοι εἰς τὴν ἐξουσίαν. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἔδωκε τὴν ἐξαιρετικὴν ὅλως ὑπεροχὴν καὶ λάμψιν τῶν ὑδραίων. Τὴν ἔδωκαν αἱ πέραν τοῦ αἰῶνος διαρκέσασαι ἀρεταὶ αὐτῶν μεταδιδόμεναι ἀγναὶ καὶ σταθεραὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους των μέχρι τῶν ἡμερῶν μας. Ἡ ναυτικὴ ἱκανότης των, ἡ ἐσωτερικὴ διοίκησις τῆς νήσου των, ὁ ἄκρος σεβασμὸς πρὸς τοὺς προϊσταμένους οἴκους, ἡ ἀμοιβαία προσοχὴ πρὸς ἀλλήλους, ὁ ἄριστος οἰκογενειακὸς βίος, ἦσαν συμφυῆ πλεονεκτήματα τοῦ βραχώδους τόπου των, συγκεκολλημένα, οὕτως εἰπεῖν, ὡς τὰ στρείδια εἰς τοὺς βράχους.

Τὰ πατριωτικὰ δὲ αἰσθήματα καὶ αἱ ἐθελοθυσίαι ἐπ τοῦ 1821 ἐκλώνισαν πάντα ἀντιφρονοῦντα πρὸς τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος πολιτικὸν ἄνδρα τῆς Εὐρώπης, ἐκθαμβούμενον ἀπέναντι τοιούτων ἀρετῶν, τοιούτου ὕψους διανοίας, τοιούτων ἡρωϊσμῶν. Οὐδὲν ἔθνος δύναται νὰ παρουσιάσῃ ἄνδρας, κατέχοντας ἀμέτρητον χρυσὸν ἐν ταῖς δεξαμεναῖς τοῦ οἴκου των, καὶ ἀμέτρητον παραδίδοντας αὐτὸν εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ Ἔθνους, ἄνευ τῆς παραμικρᾶς ἐγγράφου ἀποδείξεως, ὅτι ἐδόθη.

Ποία δὲ πίστις ὑπῆρχε μεταξύ των εἰς τὰς ἐμπορικὰς δοσοληψίας εἰς τὰ θαλασσοδάνεια, εἶνε ἀνήκουστος καὶ ζηλευτή. Οἱ κεφαλαιοῦχοι τοῦ τόπου ἄρχοντες εἶχον τὸ χρυσίον, τὸ ἐκτὸς τῶν δεξαμενῶν εἰς σάκκους μικροὺς τοποθετημένους κατὰ σειρὰν εἰς ἑρμάριόν τι, ἄνευ κλειδὸς καὶ κλείθρου· ὁ προσερχόμενος ἐμποροπλοίαρχος διὰ δάνειον ἐχαιρέτα εὐσεβάστως τὸν καθήμενον ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου ἄρχοντα, καὶ ἱστάμενος ἐζήτει τὸ δάνειον· πᾶρε τοῦ ἔλεγε ὁ ἄρχων δεικνύων τὸ ἑρμάριον· ὁ ἐμποροπλοίαρχος ἐλάμβανε τὸν σάκκον μὲ τὸ χρυσίον καὶ ἀπήρχετο ἡσύχως, ὁ δὲ ἄρχων ἐσημείωνε εἰς μικρὸν σημειωματάριον τοῦ θύλακός του τὸ ὄνομα τοῦ λαβόντος, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἄλλης διατυπώσεως. Τὸ χρῆμα αὐτὸ δέν ἐζητεῖτο διόλου, ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχε καὶ παράδειγμα, ὅτι ὁ ἐμποροπλοίαρχος, ἢ ἀργὰ ἢ ταχέως κατὰ τὰ κέρδη του δὲν ἔφερε τὸν σάκκον πλήρη νὰ τοποθετήσῃ εἰς τὴν σειρὰν ἐν τῷ ἑρμαρίῳ μετὰ τῆς αὐτῆς λακωνικότητος μεθ' ἧς ἐγένετο τὸ δάνειον Ἓν καὶ μόνον γεγονὸς ἀναφέρουσι τὰ χρονικὰ τῆς Ὕδρας ἐξυψοῦν τὴν γνωστὴν σοφίαν καὶ ἀξιοπρέπειαν τοῦ μεγάλου Λαζάρου Κουντουριώτη· ὅτε εἷς τῶν ἐμποροπλοιάρχων, μὴ ἐπιστρέψας τὸν σάκκον ἦλθε νὰ ζητήσῃ ἐκ δευτέρου δάνειον, ἀφελῶς τοῦ ἀπήντησε. «Ψάξε εἰς τὸ ἑρμάρι ποῦ ἔβαλες τὸν σάκκον ποῦ ἔφερες καὶ πᾶρ' τον».

Ὁ Ἐμποροπλοίαρχος κατησχημένος ἀνεχώρει.

Ὅταν δὲ οἱ γνωστοὶ *καπετανέοι* ἀνεχώρουν ἐκ τῆς Ὕδρας διὰ τὰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις των, οἱ Τσαμαδοί, Σαχτοῦραι, Σαχίναι, Βουδούρης καὶ ἄλλοι, ὑπῆρχε συνήθεια αἱ χῆραι, γυναῖκες νὰ στέλλωσι εἰς τοὺς υἱούς των ἐμπορευομένους σάκκον χρημάτων, τὸν ὁποῖον παρέδιδον ἄνευ οὐδεμιᾶς διατυπώσεως εἰς τὸν πλοίαρχον, λέγουσαι τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ των μόνον. Χήρα τις μὴ προφθάσασα νὰ παραδώσῃ τὸν σάκκον εἰς τὸν πλοίαρχον, ἑτοίμου ἤδη τοῦ πλοίου πρὸς ἀναχώρησιν, ἔρριψε αὐτὸν ἐντὸς τοῦ πλοίου φωνάζουσα συγχρόνως τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ της. τὸ ὁποῖον οὐδεὶς ἀντελήφθη πνέοντος σφοδροῦ ἀνέμου. Ὁ σάκκος ἔμεινεν ἀνέπαφος εἰς μίαν γωνίαν τοῦ πλοίου, τὸ πλοῖον ἐπῆγε καὶ ἦλθε πολλάκις ἐκ τοῦ ταξειδίου του, οὐδεὶς ἐζήτει τὸν σάκκον ἀλλὰ καὶ οὐδεὶς τὸν ἤγγιζεν, ἕως οὗ τυχαῖον περιστατικὸν ἀνεκάλυψε τὸν δικαιοῦχον εἰς τὸν ὁποῖον παρεδόθη. Ἔθιμον δὲ, πολὺ συντεῖνον εἰς τὴν οἰκογενειακὴν εὐδαιμονίαν τὸ ὁποῖον ὡς νόμος πλέον ἐθεωρεῖτο, ἦτο νὰ μὴ νυμφεύεται οὐδεὶς ἂν δὲν ἔκτιζε πρῶτον οἶκον κατὰ τὰ μέσα του, ἢ καλύβην, ἢ μέγαρον, ἡ δὲ νύμφη δὲν ἔφερε μετ' αὐτῆς ὡς προῖκα εἰμὴ τὰς ἐνδυμασίας της ἢ πλουσίας ἢ πενιχράς, καὶ ἐθεωρεῖτο ἀναξιοπρεπὲς ἡ χρηματικὴ προῖξ, καὶ προσβάλλουσα τὸν ἄνδρα.

Πηνελόπη Παπαηλιοπούλου.

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

ANNETTA DE DROSTE-HULSHOFF

Ἡ Ἀννέττα de Droste-Hülshoff, περισσότερον ἀπὸ τὸν Ἰούλιον Μόζεν, δὲν ἔλαβε μέρος εἰς τὴν κίνησιν τῶν σχολῶν. Δὲν ἐζήτησε τὴν φήμην· εἰς τὰς ἀρχὰς ἔγραψε διὰ τὸν ἑαυτόν της, ἔπειτα τὸ κοινὸν ἦλθε πρὸς αὐτήν, καὶ σήμερον θεωρεῖται, πολὺ δικαίως, ὡς ἡ μᾶλλον διακεκριμένη ποιήτρια τῆς Γερμανίας. Ἐγεννήθη τὸ 1798, εἰς τὸν πύργον τοῦ Hülshoff, εἰς τὴν Βετσφαλίαν, καὶ ἐπέρασε τὸ μεγαλείτερον μέρος τῆς ζωῆς της, ὑπὸ τὴν οἰκογενειακήν της στέγην.

Τὸ 1841 διὰ λόγους ὑγείας ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ γλυκύτερον κλίμα καὶ ἐπῆγε εἰς τὸ Moersburg πλησίον τῆς λίμνης Constance, εἰς τὸν γαμβρόν της, τὸν βαρῶνον Lassberg ἐκεῖ ἀπέθανε τὸ 1848. Ἐξέδωκε τὸ 1838, εἰς ἡλικίαν τεσσαράκοντα ἐτῶν τὸν πρῶτον τόμον τῶν ποιημάτων της μὲ τὰ ἀρχικὰ στοιχεῖα τοῦ ὀνόματός της, καὶ μετὰ ἓξ ἔτη ἔκαμε μίαν νέαν ἔκδοσιν ἐπηυξημένην. Δύο ἄλλα ἀκόμη βιβλία ἐξεδόθησαν μετὰ τὸν θάνατόν της. Ἡ βαρώνη de Hülshuff εἶνε παντοῦ συντηρητική, κρατεῖ εἰς τὰ παλαιὰ ἔθιμα εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῆς ἄλλοτε, εἰς τὴν πίστιν τῶν πατέρων της, καὶ τὰ ἀγαπᾶ μὲ καρδίαν ἁπλῆν καὶ ἀποφασιστικήν, χωρὶς φανατισμὸν καὶ χωρὶς μῖσος. Τὸ ἰδεῶδες της εἶνε πατριαρχικὴ οἰκογένεια, ὅπου ὁ πάππος τὸν ὁποῖον ὅλοι σέβονται καὶ ὑπακούουν βασιλεύει καὶ παραδίδει τὴν βασιλείαν του εἰς τὸν ἄμεσον ἀπόγονον του.

Εἰδοποιεῖ τὰς γυναῖκας τῆς ἐποχῆς της νὰ «μὴν κυττάζουν οὔτε δεξιά, οὔτε ἀριστερά, ἀλλὰ ὑψηλὰ» Δεξιά, βλέπει τὴν αἰσθηματικὴν καὶ νοσηρὰν χαύνωσιν τοῦ ρομαντισμοῦ· ἀριστερά, τὰς ἀπατηλὰς θεωρίας τῆς χειραφετήσεως. Ἀγαπᾶ τὴν ἐπαρχίαν της, τοὺς ἀγρούς της, ὅπου

πνέει ξηρὸς καὶ ὑγειϊνὸς ἀὴρ, καὶ ὅπου ἡ δύτκολος ἐργασία συνδαδίζει μὲ τὸ ἀνδρικὸν θάρρος. Ἔδωκε περιγραφὰς ποιητικοῦ ρεαλισμοῦ αἱ ὁποῖαι ὁμοιάζουν μὲ μερικὰ εἰδύλλια τοῦ Hebel Τὸ ὕφος της εἶνε χρωματισμένον, σύντομον, ἐνίοτε σκοτεινὸν· οἱ στοῖχοι της δὲν εἶνε ἁρμονικοί. Ἕνα μόνον δῶρον δὲν ἔχει τὴν χάριν. Ἀλλὰ τὴν διαβάζουν καὶ τὴν ἀγαποῦν, διότι εἶνε πάντοτε βέβκιοι νὰ εὕρουν παντοῦ εἰς ὅτι γράφει, μίαν σκέψιν ὑπὸ τὰς λέξεις

ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ

Ἀπολαυστικαί, ὡς πάντοτε, αἱ πκρκστάσεις τῆς Νέας Σκηνῆς. Κόσμος πολὺς ἐξακολουθεῖ νὰ συχνάζῃ εἰς αὐτάς, καὶ κόσμος, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐκλεκτός. Ὄχι σπανίως ἐμφανίσεις εἰς τὸν περίβολον αὐτὸν ἀναστημάτων καὶ ἀμφιέσεων καὶ κεφαλῶν καὶ κτενισμάτων ἀμ λλῶνται πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν καλαισθησίαν μὲ τὰς παρουσιάσεις τῶν μυστῶν καὶ τῶν διακόσμων τοῦ θεάτρου τούτου.

Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην πολλὰ ὡραῖα ἔργα ὑπόσχεται ὅτι μελετᾷ ἢ πρόκειται νὰ μελετήσῃ πρὸς ἐκτέλεσιν ἡ Νέα Σκηνή. Τὸ βλέπομεν ἀπὸ τὸ καθ' ἑσπέραν εἰς τὸ προγραμμά της στερεοτύπως ἀναφερόμενον δραμκτολόγιον, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον τὰ μεγάλα ὀνόματα ποικίλουν ἀπὸ τοῦ Σοφοκλέους καὶ τοῦ Ἴψεν μέχρι τοῦ Μετερλιγκ καὶ τοῦ Ἐρρίκου Μπέκ.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ ἔργον ἐκεῖνο, ἐκ τῶν φημιζομένων καὶ μᾶλλον ἐκλεκτῶν, τὸ ὁποῖον λίαν προσεχῶς θὰ μᾶς δοθῇ εὐκκιρία νὰ ἐκτιμήσωμεν, εἶνε τὰ «Νιάτα» τοῦ γερμανοῦ Μὰξ Χάλμπε.

Κατὰ τὰ λοιπὰ ἡ Νέα Σκηνὴ ἀρκεῖται εἰς τὴν ἐπανάληψιν τῶν ἔργων τὰ ὁποῖα ἐσφράγισε πλέον ἡ στοργὴ τοῦ κοινοῦ, καὶ δὲν εἶνκι φόβος νὰ παρασταθῶσι πρὸ ἀραιῶν θεατῶν. Τοιαῦτα εἶναι λ.χ. «Ἡ κόρη τοῦ Ἰεφθάε» καὶ ἡ «Ἄπιστος». Ἀλλὰ μέχρις ὥρας ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ καὶ νεοφανῆ ἔργα ἡ Νέα Σκηνή. Ἀρκεῖ νὰ σημειωθῇ ἡ ἐκτέλεσις τῆς «Ἔδας Γαβλερ» πρὸς τιμὴν τῶν μυστῶν, καὶ ἰδιαιτέρως πρὸς πίστωσιν τοῦ ὅτι σημαντικῶς προωδευσεν ἡ δις Εἰμαρμένη Ξκνθακη, ὥστε, μετὰ τὴν δύτκολον αὐτὴν ἐπιτυχίαν, νὰ τῆς ἀναγνωρισθῇ ἐπίζηλον καλλιτεχνικὸν τάλαντον. Ἡ δις Ξκνθακη εἶναι ἡ μᾶλλον ἀντικειμενική, οὕτως εἰπεῖν, ἐκεῖ μέσα καλλιτέχνις, ἡ εὐκολώτερον μεταμορφοῦσα τὸ ἐγώ της, ἐνῷ ἡ δις Κυβελη Ἀδριανοῦ, μὲ ὅλον τὸ ἐράσμιον τοῦ παραστήματος καὶ τοῦ ἤθους της, τραγουδεῖ πάντα τὸ ἴδιο τραγοῦδι.

Ἀλλ' ἡ δις Ἀδριανοῦ εἰς ρόλους ὡς ὁ τῆς «Κόρης τοῦ Ἰεφθάε» καὶ ὁ τῆς Κλάρας εἰς τὴν «Ἄπιστον» γνωρίζει νὰ ἐξεγείρῃ ἀμείωτον την προσοχήν, νὰ συγκεντρώνῃ κόσμον καὶ νὰ γεννᾷ τὸν θαυμασμόν. Ἂς ἐκμεταλλευθῇ καταλλήλως διὰ τῆς ὁμολογουμένης εὐφυΐας της, τὴν συμπάθειαν τὴν ὁποίαν ἐμπνέει πρὸς τὸ εὐρὺ μέλλον ὅπερ τῆς διανοίγεται

Τὰ Ἰταλικὰ ἔργα πλειοψηφοῦσιν ἐφέτος. Ἕνα τοῦ Giacosa, δύο τοῦ Καβαλόττη, ἕνα τοῦ Bracco. Ἀπὸ τὰ δύο τοῦ Καβαλόττη τὰ «Ἄσπρα Ρόδα» πρώτην φορὰν ἐδόθη πρό τινων ἡμερῶν. Μονόπρακτον δραματάκι, ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ δὲν εὐχαριστοῦν καὶ πολὺ τὸν κόσμον· διότι ἔρχονται καὶ παρέρχονται ἀπὸ τὰ μάτια του χωρὶς νὰ καταλάβῃ καλά, καλὰ τί τρέχει.

Εἶναι τὰ μονόπρακτα αὐτὰ δραμματάκια ὅπως εἶναι εἰς τὴν λυρικὴν ποίησιν τὰ *σονέτα*. Ἔχουν μέσα των ὑλικὸν δι' ἐποποιΐαν· καὶ κινδυνεύουν νὰ μείνουν ἀπαρατήρητα, σχεδὸν περιφρονημένα, ἀπὸ ἐκείνης ποῦ τὴν ἀξίαν τὴν ἀναγνωρίζουν μόνον ἐντὸς ἀναλόγου ὄγκου.

Τὰ «Ἄσπρα ρόδα» εἶνε ἑνατρυφερὸν διηγηματάκι σκηνικῶς διεσκευασμένον. Κάτι περισσότερον ἀπὸ τρυφερόν.

Ὁ φοβερὸς νόμος τῆς κληρονομικότητος ἐμφανίζεται μέσα ἐκεῖ σχεδὸν μ' ἕνα χαμόγελο δακρυβρεγμένον. Εἰδύλλιον μὲ κάποιαν ἐπιτήδευσιν συνθηματικην ὅμως καὶ μὲ κάποιαν σκηνικὴν στενοχωρίαν πλεγμένον, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ὁ χει-

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

ΥΠΟΒΟΛΗ

— Ἔτσι λοιπὸν νομίζετε πῶς ὁ φονεὺς μπόρεσε νὰ ἐνεργήσῃ ἢ εἰς τὸ ἔγκλημα, ἢ στὰς συνεπείας αὐτοῦ, βρισκόμενος ὑπὸ τὴν δύναμιν μαγνιτικῆς δυνάμεως ;

— Πισ-εύω πῶς αὐτὸ μπορεῖ νὰ γίνῃ.

Κυττάξαμε ἐκεῖνον ποῦ μιλοῦσε, φαίνουνταν πολὺ πόβκρός· σχεδὸν μία ὥρα μιλούσαμε κοντὰ στὸ τζάκι γιὰ τὸ ἔγκλημα αὐτὸ καὶ γιὰ τὸ μυστήριο ποῦ τὸ περι-γιγύριζε ἀκόμη. Μιὰ γρηὰ γυναῖκα καὶ ἡ ὑπηρέτρια τῆς σκοτομένες τὴν νύκτα μέσα σ' ἕνα μοναχικὸ σπίτι, καὶ πρᾶγμα παράξενο, ὁ κακοῦργος ποῦ μποροῦσε νὰ γίνῃ ἄγνωστος ἔκανε τὴ μιὰ ἀπροσεξία κατόπιν τῆς ἄλλης σᾶν νὰ τὸν εὐχαριστοῦσε αὐτό, ὡς ποῦ συνελήφτηκε Ἐκτὸς τούτου καμμιὰ αἰτία γνωστὴ γιὰ τὸ ἔγκλημα αὐτό, τίποτε τὸ ὁποῖον νὰ φανερώνν για-ί αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἐσκότωσε. Δὲν εἶχε πάρη οὔτε τὰ χρήματα οὔτε τ' ἀσημικά, οὔτε κανὲν ἄλλο πρᾶγμα ἀξίας, ἐκτὸς ἀπὸ κάτι μικρὰ χρισσφικά, χωρὶς καμιὰ ἀξία, ἀρκετὰ ὅμως γιὰ νὰ τὸν ἐνογοποιήσουνε . . . Ἔπειτα ἀφοῦ τὸν ἔπιασαν, μία ἀδυναμία μεγάλη τὴν ὁποία ἄλλος ἔλεγεν πῶς ἤτανε προσποίησις, ἄλλος ἀληθινή· καὶ καὶ ἡ ὁποία δὲν τὸν ἄφινε νὰ ὑποφασπιστῇ : δὲν ἤξευρε τίποτα, δὲν θυμότανε τίποτα, ἢ δὲν ἤθελε νὰ πῇ τίποτα

Τότε γραφτηκε σὲ μιὰ πρωινὴ ἐφημερίδα ἕνα ἄρθρο, τὸ ὁποῖο ἐξέφραζε τὴν γνώμη, παράξενη στὴ ἀρχή, ὅτι ἡ ἐξαιρετικὴ αὐτὴ περίστασις δὲν ἤτανε ἄλλο, παρὰ ἡ μυστικὴ ἐνδειξις μιᾶς κρυφῆς δυνάμεως ἡ ὁποία τὸν ἐκυρίευε, καὶ ἡ ὁποία, ἀφοῦ πρῶτα τὸν ἔκαμε νὰ πράξῃ τὸ ἔγκλημα αὐτό, τὸν ἔσπρογνε ἔπειτα εἰς τό νὰ ἐνογοποιήσῃ τὸν εαυ-ό-ν του, καὶ θὰ τὸν ἔφερνε στὴ λαιμητόμο, ἂν δὲν προλάμβαναν τὸ πρᾶγμα.

Αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις εἶχε κινήσει τὸ ἐνδιαφέρον ὅλου τοῦ κόσμου, καὶ ὁ νέος αὐτὸς τρόπος νὰ βλέπῃ ὅλα τὰ πράγματα, δέν μποροῦσε παρὰ νὰ φέρῃ νέο στοιχεῖο περιέργιας καὶ ἐνδιαφέροντος. Γιὰ αὐτό, τὸ ἴδιο βράδυ, ὅταν ἔπειτα ἀπὸ τὸ δεῖπνο βρεθήκαμε στὸ καπνιστήριο, αὐτὴ τὴν ἐρώτησιν ἔκαναν πολλοὶ μαζῆ .

— Ἐδιαβάσατε τὸ ἄρθρο τοῦ Figaro ;

— Ναί, εἶνε παράλογο !

— Γελοῖο !

— Νοσηρό ! Παραδέχεται τὴν εὐθύνην εἰς χίλιες περιστάσεις ὅπου δὲν ὑπάρχει.

— Ἔπειτα εἶνε ἀδύνατο !

Μονάχος ὁ Ἐορῖκος Δ.... δὲν μιλοῦσε.

Ὅταν ἡσυχάσανε λιγάκι :

— Ἔλοιπὸν ! Ἐγώ, εἶπε, λέω πῶς αὐτὸ ἴσως δὲν εἶνε ἀληθινὸ σ' αὐτὴ τὴν πεσίστασιν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸ μπορεῖ νὰ εἶνε, καὶ εἶμαι τῆς γνώμης πῶς ἡ δικαιοσύνη θὰ κάμῃ κκλὰ νὰ ἐξετάσῃ τὴν δύναμιν αὐτὴ τοῦ ὑπνωτισμοῦ ἡ ὁποία εἶνε ἀκόμη ποιὸ ἐπικίνδυνη, γιατὶ εἶνε μηστηριώδης καὶ δὲν βρισκεται παρὰ στὰ χέρια μερικῶν.

Καὶ ἐπειδὴ ἐδείχνα-με ἀυφιβολία ;

— Τὸ λέω, εἶπε, καὶ τὸ ἀποδείχνω.

— Ἔλα τώρα !

— Θὰ δῆτε.

Ἄναψε ἕνα τσιγάρο ἀκόμη καὶ ἄρχισε :

— Εἶχα φιλία, εἶνε τώρα λίγα χρόνια, μ' ἕνα νέο πολὺ ἔξυπνο καὶ ὁ ὁποῖος ἤτανε τότε ἕναν ἀπὸ τοὺς καλλιτέρους μαθητάς τοῦ Charcot Περνοῦσα τῆς βραδιές μου πολὺ συχνὰ σπίτι του καὶ φυσικὰ μιλούσωμε γιὰ τῆς μελέτες του. γιὰ τὰ πειράματά στὰ ὁποῖα παρευρίσκετο γιὰ ἐκεῖνα ποῦ δοκίμαζε αὐτός, καὶ γιὰ τὸν ὑπνωτισμόν. Ἐγὼ ἤμουνα ὅπως σεῖς· ὑπερασπιζόμουνα τὸ ἀνθρώπινο λογικόν. δὲν παραδεχόμουνα τὴν δύναμιν αὐτή τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ ἄλλου ἀνθρώπου ἀρνηόμουνα τὴν ὑποβολὴ καὶ μάλιστα τὴν ὑποβολὴ ἡ ὁποία διαρκεῖ καὶ μετὰ τὸ ξύπνημα Ὁ Ζ.... μοῦ διηγεῖτο παραδείγματα, δὲν τὸν ἐπίστευα. Λίγο λίγο ὅμως μὲ τὸ νὰ τὸ βλέπω τόσο βέβαια ἤρχισα καὶ ἐγὼ νὰ πιστεύω," φιλονεικούσαμε ἀκόμη, ἀλλ' ἤμουνα σχεδὸν ἕτοιμος νὰ τὸ παραδεχτῶ κατ' ἀρχήν.

Μιὰ βοαδιὰ μάλιστα ὅπου ἡ συζήτησις εἶχε γίνει πολὺ ζωηρὴ διὰ τὸ ζήτημα αὐτό, ἔπειτα ἀπὸ λίγο σιώπησα, γιατὶ μέ κατέλαβε μία ἀόριστος κακοδιαθεσία ἡ ὁποία ἔρχεται ὅταν πλησιάζουνε μυστηριώδη πράγματα καὶ προβλήματα ποῦ δὲν μποροῦν νὰ λυθοῦν εὔκολα. Καθόμασθε στὴς δύο ἄκρες ἑνὸς καναπὲ κοντὰ στὸ τζάκι καὶ κύτταζα στὴ φωτιὰ ποῦ ἄρχιζε νὰ σβίνῃ Ὁ Ζ.... βυθισμένος στὶς σκέψεις του καί στὶς ἀναζητήσεις του δέγονταν κατὰ πρόσωτον ὅλο τὸ φῶς τῆς λάμπας ποῦ κρέμουνταν πάνω ἀπὸ τὸ γραφεῖό του, ὅταν τὸν κύτταξα μοῦ ἔκανε ἐντύπωσιν ἡ δύναμις τῶν ματιῶν του, τά ὁποῖα φαίνουνταν σᾶν νὰ ἐξέταζαν τὰ σκοτεινὰ καὶ ἀνεξερεύνητα βάθη ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

Ἡ σιωπὴ ἐξακολουθοῦσε. Μιὰ νάρκη μὲ κατέλαβε μέσα στὴ ζεστὴ αὐτὴ κάμαρα καὶ τὰ μάτια μου κλείνονταν, ὅσο κ' ἂν προσπαθοῦσα νὰ μὴ κοιμηθῶ Ἕνας πόνος καὶ μιὰ κούασι ποῦ αἰσθανόμουνα στὸ δεξὶ μέρος ἐκίνησε τὴν προσοχή μου καὶ νόμισα πῶς αὐτὸ προήρχουνταν ἀπὸ τὸ τέντωμα τοῦ γεριοῦ μου στὸ πάνω μέρος τοῦ καναπέ. Ἀπάνω στὴ συζήτη μας ὁ Ζ.... εἶχε ἀκουμπήση τὸ γέρι του πάνω στὸ δικό μου καὶ τὸ εἶχε ἀφήσει λίγη ὥρα ἐκεῖ. Τότε προσπάθησα νὰ σηκώσω τὸ γέρι μου ἀλλὰ πρᾶγμα περίεργο, τὴν κίνησιν αὐτὴν τὴν τόσο ἁπλῆ δὲν μποροῦσα νὰ τὴν κάμω

Πέρασε ἀρκετὴ ὥρα ἔτσι, ἔπειτα ἄκουσα τὸ ρολόγι νὰ κτυπᾷ ἕντεκα ξαφνίστηκα καὶ προσπάθησα νὰ τραβήξω τὸ χέρι μου. Δὲν μποροῦσα!

Τὸ πρᾶγμα ἤτανε ἀρκετὰ περιεργο, ὥστε νὰ μὲ ἐκπλήξῃ, καὶ μὲ φοβίσῃ. Καὶ ὅμως δὲν μποροῦσα νὰ συλλογιστῶ τιποτε, φαίνουνταν ὅτι ἡ παραλύσια, ἡ ὁποια δὲν μὲ ἄφνε νὰ σηκωθῶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἔπιπλο σταματοῦσε καὶ τὰς σκέψεις μου.

Ἀπὸ αὐτὴν την στιγμὴν δὲν θυμᾶμαι παρὰ ἀόριστα, καθὼς ὅπως θυμᾶται κανεὶς ἕνα ὄνειρο· ὅταν σήκωσα τὸ κεφάλι μου ἀπάντησα τὸ βλέμμα τοῦ Ζ.... τὸ ὁποῖο δὲ μποροῦσα νὰ ὑποφέρω. Ἔκλεισα τὰ μάτια μου ὅπως ἐμπρὸς σὲ πολὺ δυνατὸ φῶς· νόμισα πῶς λειποθύμησα αὐτὸ ἤτανε ὅλο.

— Ἔ! ἀγαπητέ μου, αὐτὸ ποῦ μᾶς διηγεῖσαι δὲν εἶνε καινούργιο πρᾶγμα ! Ὁ φίλος σου ἁπλούστατα σ' εἶχε ἀποκοιμήσῃ.

— Περιμένετε ! ὅταν ξύπνησα ἤμουνα στὴν ἴδια θέσι, ὁ Ζ.... καθισμένος μπρὸς στὸ γραφεῖό του ἔγραφε.

= Κοιμήθηκα ! Εἶπα καὶ σηκωθηκα χωρὶς νὰ θυμηθῶ τότε τὶ εἶχε προηγουμένως συμβῇ.

= Ναί, λιγακι, ἀπεκρίθηκε ὁ φιλος μου, χωρὶς νὰ σηκώσῃ τὸ κεφάλι του.

Τὸ ρολόϊ ἔλεγε ἕντεκα καὶ δέκα, ὥστε ὁ ὕπνος μου δὲν βάσταξε πολύ. Μοῦ ἔμεινε ὅμως κάποια κακοδιαθεσια, ἕνα εἶδος γενικῆς ἀδυναμιας μ' ἔκανε νὰ μεινω μιὰ στιγμὴ ἀκούνητος μπροστὰ στὸ τζάκι καὶ νὰ κυτταζω τὸν Ζ... ὁ ὁποῖος ἥσυχος τελείωνε τὸ γράμμά του. Τὸ φῶς τῆς λάμπας ἔπεφτε πάνω στὸ πλατὺ μέτωπό του το ὁποῖον φαινουνταν ἀκομη πλατήτερο κάτω ἀπὸ τὸ πολύ φῶς.

Γιὰ νὰ ξεμουδιάσω, ἄρχισα νὰ περπατῶ ἐπάνω κάτω στὴ κάμαρα ἀνάμεσα ἀπο τὰ ἐπιπλα. Ἔξαφνα σταματησα μπροστὰ σ' ἕνα χαμιλο τραπεζάκι, ἀνάμεσα στὰ διαφορα πραγματακια ποῦ τὴν στόλιζαν ἤτανε ἕνας μικρος μπαλτᾶς ἔκτακτης τεχνης. Ἔμεινα ἔκπληκτος νὰ τὸν βρῶ ἐκεῖ, γιατὶ θυμόμουνα πολὺ καλὰ ὅτι τὸν εἶχα δεῖ τὸ βράδυ κρεμασμενο στη πανοπλία, ὅπου ἡ θέσις του ἤτανε ἄδεια.

Πῆρα το ὅπλο στὰ χερια μου, ποτέ δὲ μοῦ εἶχε φανῆ τόσο ὡραῖο τόσο ἐλαφρὸ, τόσο εὐκολομεταχειριστο, και ἐνῶ συλλογιζόμουνα αὐτὰ κουνουσα τὸ ὄργανο αὐτο ἐπανω κάτω, δεξιὰ, ἀριστερα, ὡς νὰ ὑπερασπιζόμουνα ἐναντιον φανταστικοῦ ἐχθροῦ

Ἤμουνα ἐντελῶς ξυπνητός κάτι περισσότερο μάλιστα· μὲ εἶχε καταλάβῃ ἕνα εἶδος ταραχῆς. Ξαναῆρθα κοντὰ στὸ τζάκι καὶ ἀκούμπησα ἐκεῖ.

Ὁ Ζ.... ἔγραφε πάντοτε, φαινουνταν σᾶν νὰ μὴν εἶχε διόλου κινηθῆ καὶ ἡ λαμπα φώτιζε παντοτε το ὠχρὸ μέτωπό του. Ἔξαφνα ἀνετριχιασα ὁλόκληρος καὶ νόμισα πῶς ἡ καρδιά μου ἔπαψε νὰ κτυπᾷ, τὸ μέτωπο αὐτὸ μοῦ φανηκε πῶς στη μέσσ εἶχε μιὰ μικρὴ κόκκινη γραμμή, ἡ ὁποια λιγο λιγο γινουνταν μεγαλειτερη, ποιὸ κόκκινη, σᾶν νὰ ἔσταζε αἷμα, καὶ τέλος φαινουντα σᾶν μιὰ φοβερὴ πληγὴ ἀπὸ κτήπημα μπαλτᾶ.

Τὰ μάτια μου κλειστηκαν ἀπὸ φρικη, κ" ὅταν τὰ ξανάνοιξα δὲν εἶδα πλέον παρὰ τὴν πραγματικότητα τῶν πραγμάτων. Ὁτε μὲ τὴν γρηγοραδα τοῦ κεραυνοῦ μιὰ φοβερὴ ἰδέα ἄρχισε νὰ μὲ βασανίζῃ τηνάπατη αὐτὴ τῆς ὁποιας ἡ φοβερη ἀνάμνησις μέ παγονει ἀκόμη· ἤθελα τώρα μὲ κάθε θυσια νὰ τὴν ξαναβρῶ !... Ἔπρεπε! Καὶ χωρὶς καμμια ἠθικὴ αἴσθηση αὐτὸ τὸ ὁποῖον μελετοῦσα τώρα μοῦ φαινουνταν ἀπολύτως ἀναγκαῖον καὶ ἀσυζήτητον Ἐπήγαινα πρὸς τὸ ἔγκλημα ὅπως ἐκείνους τοὺς ὁποιους ὡθεί μιὰ τυφλὴ φαντασία. Ἡ φοβερή ἰδεα μ' ἔτρωγε ἡ ἀναγκη νὰ σκοτώσω μὲ κυριευε, καὶ συγχρόνως ἐνῶ φρικη μ' ἔπιανε, καὶ μεγάλη ἐπανάστασις τοῦ τίμιου καὶ ἡσύχου ἐγώ μου, ἄρχιζα νὰ καταλαμβάνωμαι ἀπὸ τὴ μέθη ἐκεινη, ἡ ὁποια κάνει τὸν κακοῦργον νὰ πέφτῃ ἐναντιον τοῦ θύματος καὶ στο χέρι μου ποῦ ἔκαιγε ἀπὸ πυρετὸ κινυῦσα τὸ ὅπλο.

Ὁ Ζ.... εἶχε τελειώσει τὸ γράμμα του καὶ ζήταγε ἕνα φάκελλο. Ρωτησε.

— Τὶ ὥρα εἶνε ;

— Ἕντεκα καὶ μισή .

Ἡ ἡσυχη φωνή μου ἡ ὁποία δὲν συμφωνοῦσε διόλου μέ τὰς φοβερὰς σκεψεις μου μοῦ ἔκαμε ἕνα εἶδος εὐχαρίστησης.

Τώρα ὁ Ζ.... ἔκλεισε τὸ φάκελλο καὶ ἔγραφε τὴν ἐπιγραφή. Ἔπρεπε νὰ ἐνεργήσω.... ὁ καιρὸς ἐβιαζε· ἔπειτα ἀπὸ λιγα λεπτὰ θὰ σηκωθῇ καὶ τότε δὲν θὰ μπορῶ πλέον.... Ἔκαναν ἕνα βῆμα πρὸς τὰ ἔμπρος μετρῶντας με τὸ ματι τὴν ἀπόστασιν, ἔπιασα καλλὰ τὸ ὅπλο και ὅλως διόλου ἡσυχος σᾶν νὰ ἤθελα νὰ κόψω ἕνα ξύλο εσήκωσα τὸ χερι..... Ὁ Μπαλτᾶς ἔπεσε στὸ πατωμα, γλιστρόντας ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ δακτυλα μου. Ὁ Ζ... εἶχε σηκωθῆ ἔξαφνα, στὸ περαστικὸ βλέμμα του σταμάτησα σᾶν ἀποπετρωμένος. Μοῦ φάνηκε σᾶν νὰ σκίστηκε ἕνα πανὶ το ὁποῖο ὡς την ὥρα ἐκείνη σκέπαζε τὰ μάτια μου. Κλωνιστηκα σᾶν ἄνθρωπος μεθυσμένος καὶ θα ἔπεφτα ἂν ὁ φιλος μου δὲν μέ βαστοῦσε.

— Ἔ λοιπόν ! μοῦ εἶπε γελῶντας, θά πιστέψῃς τώρα, ὅτι πρέπει νὰ λογαριάζουν, εἰς ἐγκληματικὰς πραξεις, τὴν δύναμιν αὐτὴν τὴν ὁποῖαν πρόδλιγου κορόϊδευες καὶ ἡ ὁποια λίγο ἔλειψε νὰ σὲ κάμῃ καὶ ἐσενα ἕνα κακοῦργο.

— Πῶς ; ἤτανε.....

— Μια ὑποβολή, τίποτε ἄλλο. Δὲν ἔκαμες παρὰ νὰ ἐκτελέσῃς κατὰ γράμμα, τὴ μικρὴ κωμωδία ποῦ φαντάστηκα ἐγώ, ὅσο καὶ ἂν δὲν ἤθελες, ἤσουνα ἀναγκασμένος νὰ τὸ καμῃς ὅταν ξύπνησες.

Emile Roustan.

μῶν τῆς γεροντικῆς ἡλικίας φωτίζεται ἀπὸ τὸν ἥλιον, χλωμὸν καὶ γλυκύν, τῶν νεανικῶν ἀναμνήσεων. Τὸ περίεργον εἶνε ὅτι οἱ ἥρωες τῆς μικρᾶς αὐτῆς μελαγχολικῆς ἱστορίας ἦσαν οἱ κ κ. Χρυσομάλλης καὶ Λεπενιώτης.

Ἀπέθεσεν πρὸς στιγμὴν τὰ κωμικά των κουδούνια καὶ κράτησαν στά χέρια των κιθάρας κανταδόρων. Καὶ ὁ κόσμος δὲν ἐγέλασεν· ἀπὸ ὅ τι ἐκατάλαβε συνεκινήθη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ἡ μακαρίτης Μαρία Pellechet, τῆς ὁποίας ὁ θάνατος ἐθρηνήθη τὸ παρελθὸν ἔτος, καὶ ἡ ὁποία ἐπεσκέφθη τὰς περισσοτέρας βιβλιοθήκας τῆς Γαλλίας, διὰ νὰ κάμῃ τὸν κατάλογον τῶν βιβλίων τῶν ἐκδοθέντων κατὰ τὸν XV αἰῶνα ὑπῆρξεν ἕως ἡ πρώτη γυνή, ἡ ὁποῖα ἐπεδόθη εἰς τὴν ξηρὰν ἐπιστήμην τῆς βιβλιογραφίας. Δὲν ὑπῆρξε ὅμως ἡ τελευταία διότι φαίνεται ὅτι ἤνοιξε τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον καὶ ἄλλαι γυναῖκες θ' ἀκολουθήσουν.

Ἔγινε ἤδη, ἡ δεσποινὶς Ρένε Πεγκρενὸν συνεργάτις εἰς τὴν *βιοβλιογραφικὴν ἐπιθεώρησιν*, εἰς τὴν *ἐπιθεώρησιν τῆς βιομηχανίας τοῦ βιβλίου* κλπ. καταγίνεται νὰ μᾶς μυήσῃ εἰς τὴν γνῶσιν τοῦ βιβλίου καὶ τῶν ἐξαρτημάτων του. Πολυάριθμα εἶνε ἤδη τὰ ἄρθρα τῶν ἐφημερίδων, αἱ ὁμιλίαι, τὰ βιβλία, εἰς τὰ ὁποῖα ἐπραγματεύθη περὶ τῆς *διδασκαλίας διὰ τῆς εἰκόνος*, περὶ τοῦ *ποιητοῦ τοῦ βιβλίου* περὶ *τῶν γυναικῶν εἰς τὴν βιομηχανίαν τοῦ βιβλίου*, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν εἶνε πλέον βιβλιογραφία. Ἂς ἐπανελθωμεν εἰς αὐτὴν μὲ τὸ τελευταῖον βιβλίον τῆς δεσποινίδος Πεγκρενόν. *Τὰ στολισμένα καὶ εἰκονογραφημένα μὲ χρώματα βιβλία.*

Εἶνε μία λαμπρὰ βιβλιογραφια καὶ ἡ ὁποία ἔλειπεν ἕως πρὸ ὀλίγου. Προηγεῖται αὐτοῦ μία μελέτη διὰ τοὺς διαφόρους τρόπους τῆς εἰκόνας διὰ τοὺς ὁποιους οἱ θαυμασταὶ τοῦ τοιούτου ἔργου θὰ μαθουν πολλὰ τὰ ὁποῖα δεν γνωριζουν

Βλέπομεν ὅτι ἂν ἡ Μαρία Pellechet εἰργαζετο μόνον διὰ τοὺς βιβλιοφίλους τοῦ XV αἰῶνος, ἡ δις Πεγκρενον, πλέον νέα, ἀπευθύνεται εἰς τὸ πολὺ κοινὸν καὶ γνωρίζει να γράφῃ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐννοῆται ἀπὸ ἐκείνους καὶ ἰδίως ἀπὸ ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι τὴν ἀκούουν καὶ τὴν διαβάζουν. Μᾶς ὑπόσχεται ἕνα νέον βιβλίον : *Σεβασμὸς τοῦ βιβλίου.* Τὸν κατέχει εἰς μεγάλον βαθμὸν καὶ θά προσυλητήσῃ πολλοὺς εἰς αὐτόν τὸ εὐχόμεθα ἀπὸ καρδίας, καὶ δι' αὐτὴν καὶ δι' αὐτούς

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κυρίαν Α. Β. Λίγιον· Ἐπιστολή σας καὶ ἐπιταγή δραχ. 65 ἐλήφθησαν, θερμὰς εὐχαριστίας δι' εὐγενεῖς φροντίδας σας.—Κυρίαν Μ. Γ. Κ. Καλάμας. Φίλη ἐπιστολή σας καθώς καὶ ἐπιταγὴ 55 δραχ. ἐλήφθησαν ἀπείρους εὐχαριστίας. Εἰς τὴν κ. Κ. θ' ἀποστέλλεται τὸ φύλλον ἐνταῦθα τῆς κ. Ν. εἰς Σπάρτην. — Κύριον Γ. Σ. Πειραιᾶ ζητηθέντες ἀριθ στέλλονται ἐκ νέου.—Κυρίαν Μ. Μ. Λαμίαν Επιστολή σας καὶ ἐπιταγὴ 44.65 ἐλήφθησαν θερμοτάτας εὐχαριστίας διὰ κόπους καὶ φροντίδας.—Κύριον Ι. Σ. Ἀλεξάνδρειαν ἐπιστολήν σας καὶ ἐπιταγὴ φραγ. 24 ἐλήφθησαν θερμὰς εὐχαριστίας. Διὰ τὰς περυσινὰς συνδρομὰς δυστυχῶς ἀγνοοῦμεν ἂν ἐλήφθησαν, διότι ἡ κ. Παρρὲν ἀπουσιάζει, μόλις ἐπιστρέψει θέλει σᾶς πληροφορήσῃ —Κυρίαν Π Α. Βάρναν, φραγ. 8 ἐλήφθησαν πολλὰς εὐχαριστίας.—Κυρίαν Α.Χ Π. Καλάμας συνδρομή σας ἐλήφθη, πολλὰς εὐχαριστίας.—Κυοίαν Ε Φ. Τσαγκαράδα Βόλον, Συμμορφούμεθα ἐπιθυμίαν σας. Περὶ πληρώμης συνδρομῆς εἰς Ζαγαζὶκ θέλετε πληροφορηθῆ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῆς κ. Παρρέν.—Κυρίαν Φ. Κ. Μόλυβον Μιτυλίνης. Καλὴ ἐπιστολή σας ἐλήφθη μυρίας εὐχαριστίας δι' εὐμενεῖς φροντίδας σας. φύλλα ἀποστέλλονται.—Κύριον Σ. Δ. Τριεστη, ἐπιστολή σας καὶ φραγ. 40 ἐλήφθησαν, θερμοτάτας εὐχαριστίας διὰ φροντιδας καὶ κόπους.—Κυριαν Μ. Π Μόναχον, ἐπιστολή σας καὶ χειρόγραφα ἐλήφθησαν. Λυπούμεθα δι' ἀταξίαν ταχυδρομικὴν ἡ ὁποία θὰ διορθωθῇ· Θερμὰς εὐχαριστὶας.—Κυριαν Α. Α Μονεμβασίαν ἐπιστολή σας μετα ἐσωκλείστου συνδρομῆς ἐλήφθη. εὐχαριστὶας. Ἰδιαιτέραν ἐπιστολὴν θέλετε ἔχει ἅμα ἐπιστρέψῃ ἡ κ. Παρρέν.—Κυρίαν Λ. Μ. Πύργον, ἐπιστολή σας ἐλήφθη πολλὰς εὐχαρισιτας.

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ ΑΥΓΗΣ

Ἡ **Χειραφετημένη** καὶ ἡ **Μάγισσα** εἶναι δύο πρῶτα ἔργα τῆς ὑπὸ τὸν τίτλον: Τά **Βιβλία τῆς Αὐγῆς** τριλογίας τῆς κ. Καλλιρρόης Παρρέν,

Εἰς τὰ μυθιστορήματα αὐτὰ μελετᾶται καὶ εἰκονίζεται ἡ γυνὴ τῆς παλαιᾶς ἀνατροφῆς ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ Νέου Κόσμου, τὴν ἀνατρεφομένην μὲ τὸ πρακτικὸν πνεῦμα καὶ τὴν ὀρθὴν τοῦ προορισμοῦ της ὡς ἀνθρωπίνου ὄντος ἀντίληψιν.

Εἰς τὴν «Χειραφετημένην» περιγράφονται ὁ βίος, τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τῆ Κ)λεως, εἰς τὴν «Μάγισσαν» ὁ βίος τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων. Καὶ τὰ δύω συγκινοῦν, συγκλονίζουο, τέρπουν καὶ διδάσκουν. Ἀνατέμνονν τὴν γυναικείαν καρδίαν καὶ διδουν πλήρη ἰδέαν τῶν πλεονεκτημάτων τῆς νέας ἐπὶ τῆς παλαιᾶς ἀνατροφῆς.

Ἕκαστον ἐκ τῶν βιβλίων τούτων ἀποτελεῖται ἀπὸ 400 περίπου σελίδας καὶ τιμᾶται διὰ τὰς Ἀθήνας δρχ. 3 διὰ τὰς ἐπαρχίας 3,50 καὶ διὰ τὸ ἐξωτερικὸν 3 φρ. χρ.

Πᾶσα αἴτησις ἀπευθύνεται πρὸς τὴν κ. Κ. Παρρέν, ὁδὸς Πανεπιστημίου 27 Ἀθήνας καὶ συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ θερμῶς αἱ κ. κ. συνδρομήτριαί μας, αἱ καθυστεροῦσαι τὰς συνδρομάς των μέχρι σήμερον νὰ σπεύσουν εἰς ἐξόφλησιν τῶν καθυστερουμένων. Τὴν αὐτὴν παράκλησιν ἀπευθύνομεν καὶ πρὸς τὰς κ.κ. ἀνταποκριτρίας καὶ ἀνταποκριτάς μας.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ